

Az újabb szakirodalom problematikusnak tartja az életmű hagyományos, kronologikus szakaszolását, már csak annak mindössze hétvényi hosszára tekintettel is. Szerencsésebb talán a diakrónia helyett/mellett **szinkronításában** (is) vizsgálni: az egymás mellett megmutatkozó, intenzitásukban változó **költőszerepei** szerint.

Poétikai értelemben a költői szerep a szövegbe „beleírt”, **a szöveg megalkotásával megteremtődő megszólalásmód**. Az a pozíció, amelyben és amelyből a költő beszél: a kommunikációs helyzet, amelyet megszólalása keretként tételez; az a kommunikációs-retorikai viszony, amelyet feltételez vagy kialakít a megszólaló és a befogadó között. Elképzelt és a szövegben megalkotott **magatartásmodell**, így annak – az irodalom alapvetően fikcionált volta mellett – nyilvánvalóan nem értékmérője az életrajzi vagy a lélektani hitelesség.

Petőfinél ebben az értelemben **három romantikus költőszerep** meghatározó:

1. a szélsőségesen **individuális, vallomásos költőé** (*Egy estém otthon; Anyám tyúkja; A négyök-rös szekér; Itt benn vagyok a férfikor nyarában...; Világosságot!*);
2. a **természettel**, a természetes **közösségével** (a néppel) **egybeolvadó költőé** (tájversek, népies helyzetdalok, zsánerképek, műdalok); illetve
3. a kiválasztott, a népet vezető-irányító **prófeta-, majd apostolszerepben** megjelenő, a világ-megváltás érdekében életáldozatra is kész költőé (*Az Ítélet; Egy gondolat bánt engemet...; A XIX. század költői; Sors, nyiss nekem tért...*).

E szerepek kölcsönhatása megfigyelhető például a tájversekben, amelyekben a romantikus személyesség harmóniában működik együtt a természetbe olvadás vágyával; ám kizáró ellentétként is feszültségviszonyba léphetnek, mint *Az apostol*-ban az individualitás eszméje a közösségi szerep ideájával.